

thể hoàn thành đúng tiến độ. Tại một hội nghị của thành phố một số đại biểu thành viên Ban Kinh tế và Ngân sách phản ánh, Dự án đường 5 kéo dài trên địa bàn huyện Đông Anh và quận Long Biên, nút giao cầu Chui trên địa bàn quận Long Biên mặc dù nhiều diện tích đất đã hoàn thành GPMB và bàn giao cho đơn vị thi công nhiều năm, nhưng tiến độ triển khai thi công rất chậm.

UBND TP cho biết, đây là tuyến đường đô thị chính cấp I, với quy mô tổng chiều dài 13,32km, mặt cắt ngang nền đường 68,5m, hệ thống hạ tầng kỹ thuật hoàn chỉnh, cầu Đông Trù (dài 1.139m, rộng 55m). Toàn bộ dự án được chia làm 10 gói thầu xây lắp chính bao gồm: 7 gói thầu xây lắp phần đường và 3 gói thầu xây lắp cầu.

Trong quá trình triển khai thực hiện, dự án đã gặp phải rất nhiều khó khăn, vướng mắc như GPMB; Giá nguyên - vật liệu tăng cao; Dự án có nhiều thay đổi, bổ sung lớn; Tính chất phức tạp về kỹ thuật của dự án..., nên đến nay dự án đã không thể hoàn thành theo đúng tiến độ đề ra.

Thành phố chỉ đạo Ban QLDA chủ động phối hợp chặt chẽ, quyết liệt hơn nữa với quận Long Biên, huyện Đông Anh và các phường xã liên quan, đẩy nhanh tiến độ GPMB; Phối hợp các ngành xác định giá cả vật liệu, điều chỉnh hợp đồng các gói thầu xây dựng, khẩn trương lập tổng mức đầu tư điều chỉnh để có đủ điều kiện, thủ tục giải ngân theo quy định cho các nhà thầu..., kiên quyết thay thế nhà thầu yếu.

Công trình xây dựng nút giao thông cầu Chui đã được tách thành một dự án riêng, hiện đang hoàn thiện thiết kế, trình duyệt dự án, thiết kế trong tháng 8.2011, dự kiến hoàn thành tháng 6.2013.

Ngày 17/5/2004, Dự án đường 5 kéo dài đã chính thức được khởi công. Dự án đường 5 kéo dài có độ dài 13,3km, điểm bắt đầu từ nút giao thông cầu Chui QL5 nối với tuyến đường chính B2 của dự án khu đô thị Bắc Thăng Long - Vân Trì (huyện Đông Anh).

Trên tuyến đường sẽ xây dựng mới 3 cầu, trong đó cầu Đông Hội vượt qua sông Hồng là lớn nhất, có chiều dài 1,2km. Dự án này có tổng mức đầu tư gần 3.600 tỷ đồng. Sau khi hoàn thành, Dự án đường 5 kéo dài sẽ cùng với cầu Vĩnh Tuy góp phần giảm tải cho 2 cầu Chương Dương và Long Biên, đồng thời nối liền với các quốc lộ 5, 2, 13 và 18; Góp phần phục vụ cho phát triển kinh tế - xã hội thuộc vùng kinh tế trọng điểm phía Bắc.

Thời gian hoàn thành Dự án là quý II-2008. Đây là một trong những dự án được TP. Hà Nội chọn là dự án tiêu biểu, đạt chất lượng hiệu quả dứt điểm, chống thất thoát và hoàn thành đúng tiến độ.

Đến thời điểm này, lẽ ra Dự án này đã phải hoàn thành và đưa vào sử dụng. Nhưng sau nhiều lần xin lùi thời hạn hoàn thành, phía chủ đầu tư đã thừa nhận, dự án khó có thể hoàn tất vào quý III năm 2010 để chào mừng kỷ niệm 1.000 năm Thăng Long. Thậm chí, nếu tiếp tục thi công với tiến độ rùa như hiện nay, phải đến năm 2012, Dự án đường 5 kéo dài may ra mới có thể hoàn thành.

Theo Ban quản lý dự án Hạ tầng Tả Ngạn (chủ đầu tư), đến nay hầu hết các gói thầu xây lắp đều bị vướng mặt bằng thi công. Hiện phần diện tích mặt bằng cho các nhà thầu thi công mới đạt trên 60%, nhưng trên thực tế, phần mặt bằng sạch có thể thi công được chỉ đạt 30%.

Trên địa bàn huyện Đông Anh, một số gói thầu tuy đã có mặt bằng nhưng vẫn chưa có đường vào công trường. Tại các xã Vĩnh Ngọc, Đông Hội và Xuân Canh (huyện Đông Anh), vẫn còn trên 100 hộ chưa thể tiến hành việc đo đạc và một nghĩa trang chưa di chuyển được.

Các gói thầu xây lắp phần cầu Đông Trù được chia làm 3 gói thầu xây lắp chính 12, 13, 14 đang được các nhà thầu triển khai thi công nhưng gói thầu số 12 hiện vẫn chưa có mặt bằng, do chưa có nhà tái định cư cho 74 hộ dân, khiến việc thi công dầm cầu bị chậm tiến độ.

Toàn Dự án đến giờ chỉ có gói thầu số 14 bắt đầu được tiến hành thi công. Còn lại, nhà thầu đang triển khai thi công, lắp đặt các hạ tầng kỹ thuật và sản xuất cấu kiện đúc sẵn ở các gói thầu xây lắp phần đường (gói thầu số 7, 8).

Tại gói thầu số 10, nhà thầu đang tiến hành dọn dẹp mặt bằng, đào đất nền đường. Ở gói thầu số 11, nhà thầu vẫn đang triển khai thi công hầm đi bộ, đắp cát K95 và đất đồi. Riêng ở gói thầu xây lắp phần cầu (cầu Đông Trù), do mặt bằng thi công các hạng mục vẫn chưa được giải phóng, nên gói thầu số 12 vẫn chưa được triển khai thi công tiếp 5 trụ còn lại.

Ở gói thầu 13 đã tiến hành xong thiết kế kỹ thuật, hiện đang làm dự toán để tiến hành đấu thầu. Theo Tổng Công ty Xây dựng Thăng Long, đơn vị tham gia thi công cầu Đông Trù (thuộc dự án đường 5 kéo dài), từ tháng 9/2006 đến nay, các gói thầu P1, P2, P3, P4, P5 vẫn chưa được tiếp tục triển khai.

Còn tại quận Long Biên, gần như chưa hề thấy dấu hiệu khởi động của dự án. Hơn 400 hộ dân phải giải phóng mặt bằng (GPMB) tại phường Thượng Thanh và phường Đức Giang vẫn chưa có phương án đền bù, tái định cư cụ thể.

Không thể đổ lỗi cho trượt giá

Đại diện của Công ty Xây dựng 319, một trong những nhà thầu thi công Dự án đường 5 kéo dài cho biết, vốn thi công theo đơn giá dự thầu thì không thiếu, thậm chí không "tiêu" được vốn. Chủ đầu tư thậm chí còn thúc nhà thầu để thanh toán cho nhanh. Vấn đề chính khiến các nhà thầu (cả cầu Vĩnh Tuy và đường 5 kéo dài) "cầm chừng" là vì họ chưa được tính toán phần trượt giá.

Tuy nhiên, để giải quyết vấn đề này, Bộ Xây dựng mới đây đã có văn bản hướng dẫn cho Ban quản lý dự án Hạ tầng Tả Ngạn - UBND TP. Hà Nội về một số vướng mắc trong thanh toán hợp đồng của Dự án xây dựng đường 5 kéo dài.

Theo đó, việc thay đổi tiến độ thi công trong Dự án xây dựng đường 5 kéo dài nếu do nguyên nhân khách quan và được chủ đầu tư chấp thuận, không ảnh hưởng đến tiến độ chung của dự án, được điều chỉnh giá theo quy định tại Thông tư số 09/2008/TT-BXD ngày 17/4/2008 của Bộ Xây dựng hướng dẫn điều chỉnh giá và hợp đồng xây dựng do biến động giá nguyên liệu, nhiên liệu và vật liệu xây dựng và Văn bản số 1551/BXD-KTXD ngày 1/8/2008 của Bộ Xây dựng.

Bộ Xây dựng cũng nêu rõ, với trường hợp việc điều chỉnh giá và hợp đồng xây dựng ở thời điểm thi công thực tế mà bị chậm tiến độ do lỗi của nhà thầu, Bộ Xây dựng sẽ có hướng dẫn cụ thể sau khi Thủ tướng Chính phủ có ý kiến chỉ đạo.

Khi điều chỉnh giá và hợp đồng xây dựng do biến động giá vật liệu xây dựng, chủ đầu tư phải căn cứ vào nội dung hồ sơ mời thầu, hồ sơ dự thầu, hồ sơ thiết kế, giá và cấp phối bê tông xi măng, bê tông nhựa phù hợp với giá trong hợp đồng để tiến hành điều chỉnh giá.

Trong cuộc giám sát của HĐND TP Hà Nội ngày 11/9, ông Lê Quang Nhuệ, Ủy viên Thường trực HĐND TP đã chất vấn nhà thầu khi họ nêu nguyên nhân làm chậm tiến độ thi công là do trượt giá: "Không phủ nhận là trượt giá gây khó khăn cho thi công. Nhưng nếu các đồng chí thi công hiệu quả trong hai năm 2006 và 2007 thì đã tránh được tình trạng này".

Thậm chí, thời tiết cũng là một lý do để các nhà thầu biện minh cho sự chậm trễ. Ông Lê Quang Nhuệ cũng cho rằng, việc tìm ra nguyên nhân chậm tiến độ các dự án không khó. Những thiếu sót, yếu kém nhất trong việc quản lý tiến độ các công trình hiện nay là quy định trách nhiệm không rõ ràng đối với những phần việc cụ thể.

Ông Nhuệ cũng thẳng thắn nhận xét, dường như các công trình luôn thiếu một tổng chỉ huy thực sự. Và đó là nguyên nhân chính làm chậm tiến độ.

Dân cản thi công, nhà thầu khổ

Nếu nhân dân tiếp tục ngăn cản thi công, các đơn vị sẽ không thể hoàn thành phần việc đã định trước lũ tiểu mẫn...

Những ngày gần đây, do một số vướng mắc trong công tác GPMB, người dân tại Dự án đường 5 kéo dài và cầu Đông Trù đã tụ tập đông người, ngăn cản việc thi công của các nhà thầu. Việc làm này không những làm cho dự án chậm tiến độ, gây lãng phí mà còn khiến cho nhà thầu lâm vào cảnh rất khó khăn...

Dự án đường 5 kéo dài, trong đó có cầu Đông Trù là một trong những công trình trọng điểm của thành phố Hà Nội. Hiện tại, tiến độ phần cầu chính cầu Đông Trù đang được đẩy nhanh và đạt kết quả tích cực.

Tuy nhiên, do một số chậm trễ trong công tác bồi thường phần hoa màu trên đất bãi thuộc xã Đông Hội (Đông Anh) nên người dân bức xúc và gây cản trở thi công của các nhà thầu.

Liên tiếp trong các ngày từ 3/1 và 5/1/2011, Ban Điều hành dự án đường 5 kéo dài thuộc Tổng công ty XDCTGT 1 đã phải có hai văn bản gửi các cơ quan chức năng, chính quyền địa phương đề nghị giúp đỡ để thi công dự án.

Theo đó, từ tháng 9/2010 đến nay, các hộ dân trong khu vực đã nhiều lần tổ chức, tập trung đông người đến khu vực thi công yêu cầu chi trả bồi thường trong phần diện tích trưng dụng để làm nơi tập kết vật liệu, xây dựng lán trại khiến nhà thầu không thể tổ chức thi công.

Cao điểm nhất là vào vào các ngày từ 3/1 đến 5/1/2011, khoảng 100 người dân mang theo cuốc, xẻng, máy khoan,... vào khu vực công trường chặn hạ cây cối, đào đường, khiêng giường tủ của Công ty Thi công cơ giới 1 ra ngoài trời. Lối vào công trường đã bị người dân chặn, không cho xe vào công trường. Khu văn phòng đã bị khiêng giường, tủ ra giữa trời. Nhiều người còn xúc đá rậm đổ vào phòng làm việc, nhà nghỉ của cán bộ, công nhân thi công giữa những ngày cao điểm giá rét của miền Bắc.

Căn nguyên dẫn đến vụ việc này qua tìm hiểu của phóng viên là theo Quyết định 4131/QĐ-UBND ngày 20/9/2006 của UBND TP.Hà Nội về trưng dụng đất trong thời gian 2 năm kể từ ngày ký. Tuy nhiên, đến 5/12/2008, UBND thành phố tiếp tục có quyết định 2431/QĐ-UBND về việc điều chỉnh thời hạn trưng dụng đất để phục vụ thi công.

Mới đây nhất, ngày 9/12/2010, Phó Chủ tịch UBND thành phố Vũ Hồng Khanh lại ký quyết định 6081/QĐ-UBND về việc điều chỉnh thời điểm trưng dụng đất và gia hạn việc trưng dụng đất để làm mặt bằng thi công, bãi tập kết vật liệu thi công dự án đường 5 kéo dài. Theo đó, thành phố tiếp tục gia hạn trưng dụng đất thêm 2 năm, kể từ 20/9/2010. Theo nhiều người dân có mặt tại hiện trường, đây là lỗi của các cơ quan chức năng do triển khai dự án chậm trễ, hết hạn nhiều lần mà vẫn không trả đất canh tác cho dân là khó có thể chấp nhận.

Tại buổi đối thoại với nhân dân khu vực thi công dự án vừa qua, một trong những đòi hỏi hết sức chính đáng nữa của người dân địa phương là giá bồi thường hỗ trợ bị giảm từ 50 đến 55 nghìn đồng/m² trong 2 năm xuống còn 35 nghìn đồng/m² trong 2 năm. “Trong bối cảnh trượt giá hiện nay, giữ nguyên mức bồi thường, hỗ trợ cũ, người dân đã thiệt, hưởng chi còn giảm” - nhiều người dân bức xúc.

Lý giải vấn đề này, Trưởng Ban hỗ trợ bồi thường, GPMB huyện Đông Anh - Tô Văn Đảm thừa nhận, lỗi đầu tiên thuộc về Ban Quản lý dự án hạ tầng Tả ngạn, khi nhận được phản ánh của nhân dân đã không phối hợp với chính quyền địa phương để tháo gỡ kịp thời.

Về phía chính quyền địa phương, ông Đảm nhận cũng có sai sót khi không bám sát, đốc thúc để sớm tháo gỡ vướng mắc để nẩy sinh bức xúc trong nhân dân. Về giá bồi thường, hỗ trợ, ông Đảm cho biết, theo quy định hiện hành của thành phố, giá đất trồng lúa được hỗ trợ ở mức 50 nghìn đồng/m², các loại hoa màu khác chỉ được hỗ trợ 35 nghìn đồng/m².

Dự án đường 5 kéo dài và cầu Đông Trù là dự án đặc biệt có ý nghĩa đối với thành phố Hà Nội. Theo Ban điều hành gói thầu chính cầu Đông Trù, đến hết năm 2010, trụ P12 (phía Long Biên) đã hoàn thành đổ bê tông bịt móng trụ. Bên phía Đông Anh, trụ P11 mới đổ được 1/3 bê tông bịt móng trụ vào ngày 30/12.

Tuy nhiên, do nhân dân ngăn cản thi công nên việc đổ bê tông bịt móng trụ chưa thể hoàn thành. Đây là một phần việc đặc biệt quan trọng, làm tiền đề để hoàn thành phần bệ, thân trụ trước mùa lũ năm 2011.

Theo ông Đặng Thanh Bình, Giám đốc Ban Điều hành cho biết, nếu nhân dân tiếp tục ngăn cản thi công, các đơn vị sẽ không thể hoàn thành phần việc đã định trước lũ tiểu mãn. Như vậy, dự án có thể bị chậm cả năm, chi phí xây dựng có thể tiếp tục tăng lên.

*CN. Nguyễn Thị Thu Trang, CN. Vũ Huyền Linh, CN. Hồ Ngọc Nhung, Lê Khắc Hùng
Trung tâm Đào tạo và Thông tin - Viện Khoa học và Công nghệ GTVT*